

Вища освіта в Україні повинна ґрунтуватися на наукових дослідженнях. Оскільки дослідження — рушійна сила вищої освіти, створення Європейського простору вищої освіти має йти пліч-о-пліч з формуванням Європейського простору дослідницької діяльності.

Якість повинна стати основоположним наріжним каменем підготовки фахівців в Україні, адже це головна умова для довіри, відповідності, мобільності, сумісності та привабливості в Європейському просторі вищої освіти.

В Україні успішно діє двоступеневе поєднання «бакалавр/магістр», яке має декілька переваг порівняно з довготривалим навчальним планом. Головне полягає в тому, що студентам пропонують програми, які передбачають більше індивідуальної гнучкості. Двоступенева структура сприяє розвитку національної та інтернаціональної мобільності, оскільки передбачає модульний (блоковий) характер навчальних програм.

У контексті Болонської декларації в Україні впроваджується система кредитних одиниць (наприклад, ECTS) як засобу підвищення мобільності студентів. Кредитні одиниці можуть діяти на всіх рівнях вищої освіти, включаючи неперервну освіту, за умови їх визнання навчальними закладами на основі принципу добровільності.

Викладачі вищих навчальних закладів України усвідомлюють, що наші студенти потребують і вимагають кваліфікацій, які б вони могли успішно застосовувати для навчання та роботи по всій Європі. Ми в Європі повинні стати більш конкурентоспроможними. Це означає, зокрема, що українські заклади вищої освіти мають об'єднатися та вийти на Європейський ринок з такими пропозиціями, які б зацікавили студентів інших країн.

О. П. Юцкевич, ст. викл.,
О. М. Райс, викладач кафедри німецької мови

АВТОНОМІЯ СТУДЕНТІВ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ ОСОБИСТОСТІ

В сучасній педагогічній літературі вже досить тривалий час піднімається питання про необхідність підсилення ступіню автономії студентів вищих навчальних закладів. Як показали дослідження в деяких європейських країнах, з переходом від загально-

освітньої школи до університету, від 20 до 60 % учорашніх учнів не справляються з університетськими завданнями і показують незадовільні результати в першій екзаменаційній сесії. Основною причиною такої ситуації є те, що в школі учні звикли бути «веденими» вчителем, а в університеті їм необхідно самим визначати та планувати своє навчальне життя, а саме:

- вибирати що, коли, скільки вивчати;
- дотримуватись строків здачі заліків та іспитів;
- справлятися з великим обсягом текстової інформації, визначати головне і другорядне, а потім вибірково використовувати для складання власних конспектів, тез, доповідей, тощо.
- проводити самооцінку ефективності своєї навчальної діяльності.

Слід відмітити, що в наших вищих навчальних закладах даний стрес не буде виражатися дуже сильно, через те, що у нас в вищій школі життя студента жорстко регламентується і задається зовні. Наші студенти не стоять перед вибором послідовності вивчення і визначення набору курсів для кожного семестру, не можуть вони також і вибирати викладачів за власним розсудом, це означає, у них немає проблем з побудовою свого індивідуального графіку-розкладу. Безсумнівним є і те, що в наших університетах обсяг аудиторної роботи перевищує обсяг самостійної роботи з літературою, принаймі, на початкових курсах. Проте в останній час намічається стійка тенденція щодо підсилення академічної свободи, а це значить, і частки відповідальності студентів за кінцевий результат освіти.

Зростає доля студентів, які отримують дві і більше вищі освіти, тих, хто працює і навчається, значить, тих, хто, очевидно, має працювати за індивідуальним планом і мати великий ступінь автономії в рамках традиційних моделей і побудови навчальних курсів.

Розробка і запровадження основ дистанційної освіти стали справжнім каталізатором створення сучасних моделей освіти, заснованих на оригінальній автономії студентів. У даних курсах обов'язки та права сторін чітко визначені, побудовані таким чином, що без готовності і здібності студента працювати автономно, виконання навчальної програми заздалегідь приречене на провал. Готовність до навчання в заданому режимі передбачає не просто право вибирати що, коли, в якій послідовності і як довго вивчати, але й сформовані вміння працювати з джерелом самостійно, дотримуватись строків здачі контрольних і залікових робіт, приймати участь в дистанційних конференціях і чатах в чітко

визначені строки. Дана модель також має ряд серйозних вимог до викладачів. Необхідно розробити програми навчання і весь спектр їх навчального забезпечення таким чином, щоб студент міг заздалегідь отримувати завдання і літературу, необхідну для їх виконання.

Як показує досвід, обмеження та повна відсутність автономії студента протидіє новій парадигмі освіти, глобальним тенденціям розвитку сучасного світового суспільства, де одним з постулатів є вимога до формування готовності випускників до розв'язання різних проблем, наряду з підсиленням ступеню соціальної відповідальності не тільки за свою власну долю, але й світу в цілому. Проте, обмежена автономія студентів або повна її відсутність не сприяє оптимізації праці викладача, який не може забезпечити бажаний результат в контексті сучасної парадигми освіти.

Т. Г. Яременко, ст. викл.
кафедри української мови та літератури

КУЛЬТУРА МОВИ В ЕКОНОМІЧНОМУ ДИСКУРСІ

Висока культура мови, тобто вміння активно використовувати як засіб спілкування сучасну літературну мову з усіма багатими можливостями мовностильового розшарування, з притаманними їй нормами є невід'ємною ознакою освіченої, всебічно розвиненої людини. Добре знання мови, володіння її літературним стандартом є запорукою ефективності будь-якої фахової комунікації, в тому числі й економічної.

Як підкреслював французький учений А. Мартіне, мова кожної окремої людини швидко стала б незрозумілою для інших, якби не здійснювався безперервний соціальний вплив, спрямований на збереження певних умовностей, якби не існувало тієї постійної регламентації, що пов'язана з необхідністю взаєморозуміння. Регламентація діє як у граматиці, фонології, так і в лексиці.

Зважаючи на обмежений обсяг цього дослідження, зосередимо увагу на найбільш типових лексико-стилістичних девіаціях, що спостерігаються у мові фахівців економічної галузі. До таких належать: труднощі при розрізненні паронімів, типові випадки неточного слововживання, правильний вибір лексеми із синонімічної пари чи ряду, складні випадки українсько-російського пере-